

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: E. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord”, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord” împotriva Consiliului mun. Bălți, terți Primăria mun. Bălți și Întreprinderea Municipală „Gospodăria locativ-comunală Bălți” cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord” împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 06 iunie 2022, SA „Cet-Nord” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Consiliului mun. Bălți, terți Primăria mun. Bălți și ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți” cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin cererea nr.120-08/0202 din 09 februarie 2022, înregistrată cu nr.P-03-11/1044 din 05 mai 2022, s-a adresat Consiliului mun. Bălți, prin care a solicitat inițierea procedurii administrative în scopul examinării acesteia și emiterea deciziei privind împuternicirea primarului mun. Bălți de a încheia cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, aparținând fondului locativ din domeniul public și privat al municipiului Bălți.

La 29 aprilie 2022, în cadrul ședinței extraordinare a VI-a, Consiliul mun. Bălți a respins cererea depusă în conformitate cu prevederile Legii nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, prin ce i-a fost încălcat un drept legitim.

Dreptul legitim al său la încheierea contractului de furnizare a energiei termice este valorificat prin Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovare cogenerării, care conține norme juridice speciale, deoarece potrivit art.2 alin.(1) și (2), scopul prezentei legi este instituirea unui cadru legal pentru

funcționarea eficientă și reglementarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, promovarea cogenerării în baza cererii de energie termică utilă, stabilirea principiilor de desfășurare a activităților specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului la producerea, distribuția, furnizarea și utilizarea energiei termice. Producerea energiei termice, distribuția energiei termice și furnizarea energiei termice prin sistemul centralizat de alimentare cu energie termică constituie servicii publice de interes general.

În virtutea articolului precitat, SA „Cet-Nord” este prestatorul serviciului public de interes general, care produce și furnizează energia termică prin sistemul centralizat de alimentare cu energia termică.

La rândul său, art.40 alin.(1) din Legea nr.92/2014, impune un comportament obligatoriu al subiecților raporturilor juridice reglementate de această lege, prin care furnizarea energiei termice se efectuează numai în baza contractului de furnizare a energiei termice, încheiat între unitățile termoelectrice sau între unitatea termoelectrică și consumator.

Totodată, în alin.(2) al art.40 din aceeași lege, legiuitorul specifică că, în sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași.

Potrivit art.5 din Legea nr.92/2014, prin noțiunea de *sistem colectiv de alimentare cu energie termică* se înțelege - sistem comun de asigurare cu energie termică a apartamentelor individuale, precum și a spațiilor locative, nelocative și de uz comun din cadrul blocurilor de locuit.

Reieșind din prevederile art.11 alin.(2) lit.k) din Legea nr.29 din 05 aprilie 2018 privind delimitarea proprietății publice, locuințele de serviciu, precum și locuințele sociale aflate în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, la caz, țin de domeniul public al municipiului Bălți, fiind amplasate nemijlocit pe teritoriul orașului în care își are reședința municipiului.

Conform art.5 alin.(1) din Legea nr.1324 din 10 martie 1993 privatizării fondului de locuințe, cetățenilor Republicii Moldova le pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată în special locuințele în care aceștia trăiesc și care aparțin fondului de stat și celui public asupra căruia statul și-a declarat dreptul de proprietate, precum și în imobilele ce aparțin unităților, indiferent dacă aceste unități sunt incluse în listele de privatizare.

Reclamanta consideră că, locuințele pasibile de privatizare sunt atribuite la categoria bunurilor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale. Or, potrivit art.4 alin.(3) din legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice, bunurile care sunt în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și care nu fac parte din domeniul public aparțin domeniului privat al statului sau al unității administrativ-teritoriale.

Totodată, conform art.4 din Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la

locuințe, prin *fond public de locuințe* se înțelege – totalitate a locuințelor aflate în proprietate publică.

La categoria locuințe proprietate publică sunt atribuite locuințele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale sau a statului, care include totalitatea locuințelor, și anume, sociale, de serviciu, de manevră, locuințe de tip hoteluri-azil și cămin și locuințe cu statut special (de protocol).

Potrivit Capitolul VIII din Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe - *Modul de folosire a locuințelor în temeiul contractului de locațiune*, toate locuințele care fac parte din proprietatea publică sunt transmise în folosință prin contract de locațiune, unde administrația publică locală fie direct sau prin intermediul unei întreprinderi specializate are calitatea de locator/proprietar, iar cealaltă parte statutul de chiriaș.

Reieșind din prevederile art.1 din Legea condominiului în fondul locativ nr.913 din 30 martie 2000, prin noțiunea de proprietar al fondului locativ – se înțelege inclusiv autoritatea administrației publice locale.

În circumstanțele descrise, reclamanta a rezumat că, proprietar al locuințelor din domeniul public și privat (locuințelor pasibile de privatizare, sociale, de serviciu, altor categorii) este autoritatea administrației publice locale, iar dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra acestora, aparținând autorităților deliberative ale administrației publice locale, la caz, Consiliului mun. Bălți.

Potrivit art.500 din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Reieșind din competențele de bază stipulate în art.14 din Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, cconsiliile locale administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii.

Prin decizia nr.6/33 din 05 mai 2011 a Consiliului mun. Bălți, în scopul soluționării operative și complexe a problemelor ce țin de prestarea serviciilor populației în sfera locativ-comunală, a fost înființată Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” căreia i-a fost transmis în gestiune economică proprietatea municipală, inclusiv și fondul locativ municipal, respectiv, Consiliul mun. Bălți a delegat dreptul de administrare a fondului locativ municipal ÎMGFL Bălți.

Astfel, în cadrul raporturilor de locațiune, ÎMGLC Bălți are calitatea delegată de locator.

Potrivit art.1251 din Codul civil, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

În opinia reclamantei, ÎMGLC Bălți exercită calitatea delegată de locator al bunului imobil, care se află în proprietatea administrației publice locale, fiind transmis chiriașului doar în folosință și posesiune temporară.

Prin faptul că administrația publică locală refuză să încheie contract de furnizare

a energiei termice pentru încălzirea fondului locativ din domeniul public și privat al mun. Bălți se lezează și un alt drept legitim al SA „Cet-Nord” și anume, cel de asigurare a creanței în cadrul procedurilor de executare silită.

Prin urmare, în situația în care sumele datorate pentru serviciul prestat sunt încasate de la chiriași prin instanța de judecată, la etapa executării silite a titlului executoriu, creditorul SA „Cet-Nord” este îngădit în dreptul de a fi asigurată creanța prin măsuri de asigurare precum „aplicarea sechestrului pe bunurile debitorului” care pot fi aplicate în cadrul procedurilor de executare în conformitate cu prevederile Codului de executare. Însă, din considerentul că chiriașii dispun doar de dreptul de folosință și posesiune temporară asupra bunului imobil (locului de consum) organele cadastrale refuză aplicarea sechestrului asupra bunului pe motiv că ele nu se află în proprietatea debitorilor. În rezultat, debitorul chiriaș acumulează datorii impunătoare, cauzând un prejudiciu considerabil furnizorului de energie termică.

Mai mult ca atât, administrația publică locală în calitate de proprietar poate retrage dreptul de folosință și posesiune temporară asupra bunului imobil (locului de consum) atribuit și repartizarea acestuia către alte persoane, fără ca suma restantă să fie achitată.

Astfel, furnizorul SA „Cet-Nord” este lezat și în dreptul său legitim de a solicita achitarea integrală a plății și datoriilor pentru energia termică consumată la rezilierea contractului de furnizare a energiei termice pentru locul de consum respectiv în conformitate cu pct. 50 din Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.23 din 26 ianuarie 2017, deoarece un astfel de contract cu proprietarul bunului lipsește la situația actuală.

Din aceste considerente, chiriașii evită să efectueze plăți către furnizorul de energie termică SA „Cet-Nord”, care la rândul său nu dispune de mijloace juridice de a recupera creanțele înregistrate.

Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale, care potrivit art.26 alin.(1) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local, care conform art.29 alin.(1) lit.a¹) din Legea nr.436/2006, este abilitat cu atribuții de a încheia, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) respectiv.

În viziunea reclamantei, solicitarea sa privind obligarea Consiliului mun. Bălți de a emite decizie prin care să dispună primarului mun. Bălți de a încheia cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, aparținând fondului locativ din domeniul public și privat al municipiului Bălți este una legală și întemeiată.

De asemenea, potrivit art.29 alin.(1) lit. m) din legea nr.436/2006, primarul asigură în teritoriul administrat repartizarea fondului locativ și controlul asupra întreținerii și gestionării acestuia în unitatea administrativ-teritorială respectivă.

SA „Cet-Nord” deduce că, prin cererea din 09 februarie 2022 a solicitat valorificarea unor drepturi legitime la emiterea unui act administrativ individual favorabil de către o autoritate publică atribuită cu competențe directe în acest

domeniu.

Afară de aceasta, Consiliul mun. Bălți a respins cererea SA „Cet-Nord”, făcând referire la prevederile Legii nr.75/2015 cu privire la locuințe și la Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de/la reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, care derivă din această lege.

Astfel, Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, reglementează raporturile juridice privind bunurile imobile cu statut de locuință, indiferente de tipul de proprietate și de destinația lor, adică conține norme juridice generale, pe când Legea nr.92/2014, conține norme juridice speciale.

Reclamanta consideră că, Consiliul mun. Bălți la emiterea actului administrativ contestat a aplicat eronat legea, or, conform art.5 alin.(3) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială, adică Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

În contextul enunțat, SA „Cet-Nord” a solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei (răspunsului) nr. P-03/11/1044 din 05 mai 2022 a Consiliului mun. Bălți, prin care s-a respins cererea sa cu privire la emiterea deciziei privind dispunerea primarului mun. Bălți de a încheia cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, aparținând fondului locativ din domeniul public și privat al municipiului Bălți, cu obligarea Consiliului mun. Bălți să emită decizie prin care să dispună primarului mun. Bălți de a încheia cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, aparținând fondului locativ din domeniul public și privat al municipiului Bălți.

Prin hotărârea din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins acțiunea depusă de SA „Cet-Nord”.

La 26 iulie 2022, cu respectare prevederilor art.232 din Codul administrativ, SA „Cet-Nord” a depus apel împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d.135, vol.I).

La 21 octombrie 2022, SA „Cet-Nord” a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii în sensul formulat (f.d.186-190, vol.I)

Prin încheierea din 21 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de SA „Cet-Nord” în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ – apelantul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art.232 alin.(2) din Codul administrativ (f.d.183-185, vol.I).

La 26 octombrie 2022, SA „Cet-Nord” a depus recurs împotriva încheierii din 21 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți (f.d.211, vol.I).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de SA „Cet-Nord” și s-a anulat încheierea din 21 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți (f.d.42-48, vol.II).

Prin decizia din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul depus de SA „Cet-Nord” împotriva hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Prima instanță și instanța de apel a motivat soluția de respingere a acțiunii depuse de SA „Cet-Nord” prin faptul că, autoritățile administrației publice locale la caz, neavând calitatea de beneficiar și respectiv de consumator al respectivului serviciu, nu pot avea relații contractuale cu SA „CET-Nord” în ce privește alimentarea cu energie termică a spațiilor din fondul municipal de locuințe.

Instanțele de judecată au stabilit că, la nivelul administrației publice locale în mun. Bălți, calitatea de persoana juridică care are calitatea de gestionar al fondului locativ este Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, în sarcina căreia a fost pusă executarea lucrărilor de gestionare a fondului locativ cum ar fi: ținerea documentației tehnice a blocurilor locative, încheierea, evidența și păstrarea contractelor de închiriere a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine etc, iar furnizarea energiei termice se efectuează în baza contractului de furnizare a energiei termice, cadrul legal menționat nu consacră posibilitatea de a obliga persoanele fizice sau juridice la încheierea contractului, fapt care ar duce atingere unor norme legale cu valoare de principiu și anume – principiul libertății contractuale.

Instanțele au remarcat că, în asemenea condiții, eventualele situații de imposibilitate sau dificultate de executare a creanțelor privind plata pentru energia termică furnizată, nu pot constitui temei de admitere a prezentei acțiuni, or, neexecutarea obligațiilor de plată pentru energia termică furnizată este opozabilă consumatorului nemijlocit în situația când neexecutarea îi este imputabilă, care deține calitatea de subiect pasiv al raportului de creanță, ci nu proprietarului fondului locativ care nu deține calitatea de consumator direct.

Instanțele au dedus că, în situația absenței contractului de furnizare a energiei termice, furnizorul poate percepe plățile pentru energia furnizată, în temeiul prevederilor Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002.

Instanțele de judecată au conchis că, admiterea acțiunii privind obligarea Consiliul municipal Bălți de a emite decizie, prin care să dispună primarului municipiului Bălți să încheie cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, ce aparțin fondului locativ din domeniul public și privat al municipiului Bălți, ar constitui o măsură nerezonabilă și neproportională, îndreptată asupra unui subiect necorespunzător, reprezentând suplimentar o influență inadmisibilă asupra principiului libertății contractuale. Or, autoritatea publică, în exercitarea la caz a dreptului discreționar atribuit de lege, a acționat cu bună-credință în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul în limita împuternicirilor și în baza procedurii stabilite expres de lege.

La 24 februarie 2023, SA „Cet-Nord” a depus recurs împotriva deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, iar la 07 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului SA „Cet-Nord” a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, și anume Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, Legii nr.913 din 30 martie 2000 a condominiului în fondul locativ.

Recurenta consideră că proprietar al locuințelor din domeniul public și privat este autoritatea publică locală, iar dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra acestora aparținând autorităților deliberative ale administrației publice locale, la caz, Consiliului mun. Bălți.

Instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că, administrator al fondului public de locuințe, inclusiv, a celor pasibile de privatizare este Consiliul mun. Bălți, care potrivit art.40 din Legea nr.92/2014 are obligația să încheie contract cu SA „Cet-Nord” ca furnizor de energie termică.

În viziunea recurente este eronată concluzia instanțelor de judecată precum că cadrul legal nu consacră posibilitatea de a obliga persoanele fizice și juridice la încheierea contractului, fapt care ar duce atingere unor norme legale cu valoare de principiu și anume, principiul libertății contractuale, or, potrivit art.40 alin.(1) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, furnizarea energiei termice se efectuează numai în baza contractului de furnizarea energiei termice.

Instanțele de judecată au aplicat eronat în speță prevederile Legii nr.75/2015 și Hotărârii Guvernului nr.191/2002, care derivă din această lege, care reglementează raporturile juridice privind bunurile imobile cu statut de locuință, indiferent de tipul de proprietate și de destinații lor, adică conține norme juridice generale, pe când Legea nr.92/2014 conține norme juridice speciale.

La fel, a fost ignorat faptul că în cadrul raporturilor de locațiune, ÎMGLC Bălți are calitatea delegată de locator al bunurilor imobile care se află în proprietatea administrației publice locale, fiind transmis chiriașului doar în folosință și posesiune temporară.

Recurenta consideră ca eronată concluzia instanțelor de judecată precum că la nivelul administrației publice locale în mun. Bălți, calitatea de persoană juridică care are calitatea de gestionar al fondului locativ este ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” în sarcina căreia a fost pusă executarea lucrărilor de gestionare a fondului locativ cum ar fi ținerea documentației tehnice a blocurilor locative, încheierea, evidența și păstrarea contractelor de închiriere a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine etc, or, prin decizia nr.6/33 din 05 mai 2011 a consiliului mun. Bălți în scopul soluționării operative și complexe a problemelor ce țin de prestarea serviciilor populației în sfera locativ-comunală a fost înființată ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” căreia i s-a transmis doar în gestiune economică proprietatea municipală, inclusiv, și fondul locativ municipal, respectiv, Consiliul mun. Bălți a delegat dreptul de administrare a fondului locativ municipal întreprinderii în cauză.

Este greșită concluzia instanței de apel precum că, calitatea de persoană juridică care are calitatea de gestionar al fondului locativ este ÎM „Gospodăria Locativ-

Comunală Bălți”, în sarcina căreia a fost pusă executarea lucrărilor de gestionare a fondului locativ cum ar fi, ținerea documentației tehnice a blocurilor locative, încheierea, evidența și păstrarea contractelor de închiriere a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine etc.

Instanța de apel a omis faptul că, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” are calitatea delegată de locator, iar în lipsa unei decizii a proprietarului fondului locativ municipal nu este în drept să încheie acte juridice, întrucât în condițiile art.14 alin.(2) lit.h) din Legea nr.436/2006 cu privire la administrația publică locală, competența exclusivă de a decide privitor la organizarea serviciilor publice de gospodărie comunală în municipiului Bălți, revine Consiliului mun. Bălți.

În lipsa unei decizii a Consiliului mun. Bălți nu este posibilă legalizarea prin acte juridice a prestării serviciului de furnizare a energiei termice fondului locativ din proprietatea publică și privată a municipalității.

Sub aspectul enunțat, recurenta rezumă că, solicitarea sa privind obligarea Consiliului mun. Bălți de a emite un act administrativ individual favorabil prin care să dispună primarului mun. Bălți de a încheia cu SA „Cet-Nord” contract de furnizare a energiei termice pentru locurile de consum, aparținând fondului locativ din domeniul public și privat al mun. Bălți este una legală și întemeiată, indiferent de faptul dacă administrația publică locală are sau nu calitatea de beneficiar și respectiv de consumator al serviciului prestat de către SA „Cet-Nord”, întrucât Consiliul mun. Bălți pare în aceste raporturi juridice ca proprietar al fondului locativ municipal.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie

2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 02 februarie 2023, în ședință publică (f.d.55-56, vol.II).

Actele cauzei nu atestă date când dispozitivul deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost notificat SA „Cet-Nord”.

În același timp, din actele cauzei rezultă că, decizia integrală a Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2023 a fost notificată la adresa electronică a SA „Cet-Nord” la data de 10 martie 2023, fapt ce rezultă din scrisoare anexată la dosar (f.d.83 verso, vol.II). Astfel, recursul depus de SA „Cet-Nord” este în termen.

La 18 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului mun. Bălți, Primăriei mun. Bălți și ÎM „Gospodăria locativ-comunală Bălți” copia recursului depus de SA „Cet-Nord”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referințelor, notificate ultimilor prin intermediul poștei electronice la 18 aprilie 2023, cu toate acestea însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural de a depune referințe (f.d.156-157, vol.II).

Examinând temeiurile invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile

nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibil recursul depus de SA „Cet-Nord”, .

În conformitate cu art.230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord”, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă